

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

Quid sit sapientia, & vbi quærenda. cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

Pfal. 31.
1. Cor. 14.

mo vt carne blandiatur, spiritum perire patitur, quia nec vsuris abstinere, nec aliena per vim vel per calum-
niam occupare veretur, nec dolis fraudibusq; niti vt lu-
crescat, cauet. Valde quã fugienda est ista prudẽtia, quia
vere mors est, non mors quã mortem afferat, sed quã
morte acerbius cruciet, & mori vetet. Cãterum neq; i-
pfa simplicitas (vt diximus) absq; prudentia erit probã
da. Stupida enim & fatua est, offendens ad lapidem pe-
dem suum. Hanc habere prohibemur, dicente prophe-
ta: Nolite fieri sicut equus & mulus in quibus non est
intellectus. Et apostolus: Fratres (inquit) nolite pueri
effici sensibus, sed malitia paruuli estote, sensibus autẽ
perfecti estote. A sensibus exclusit simplicitatem, a sim-
plicitate malitiam, vt neq; sensus perueri sinantur p-
ignorantiam puerilis obtusitatis, neq; simplicitatem
rectam deprauet maligna suggestio. Paruulã sensibus
fuere virgines illã, quã de sola fidei virginitate sibi
plaudentes cum vacuis lampadibus occurrerunt spon-
so: & quoniam oleum bonorum operum, quo sensuum
nostrorum lampades illuminantur, non habebãt, intra-
re ad sponsi nuptias nequere. Nemo igitur vsquea-
deo simplex sit, vt ad beatitudinem consequendam aspi-
rans, quibus vitã meritis illam adipisci possit, ignoret
Et nemo vsquea deo prudens sit, vt carnalia tantum cu-
ret, & spiritalia omittat, ne prudentiores appareant fi-
lij huius seculi in generatione sua filijs lucis. i. infideles
fidelibus, dum illi diligentius cautiusq; humana exe-
quuntur negotia quam hi diuina. Hãc de prudentia &
simplicitate, nunc de sapientia, quã & has & reliquas
omnes amplexa est virtutes, aliquid est dicendum.

Lucã. 6.

Quid sit sapientia, & vbi quãrenda.

Cap. III.

Sapientia est (vt Stoicis placet) diuinarum huma-
narumq; rerum sciẽtia & cognitio: atque inter sa-
pientiam & prudentiam hoc differt, qd prudentia
tantum circa humana sit. Hãc igitur quã proprie
sapientia dicitur, late se effundit, vtraque scientiã cõ-

tinet: neque scire tantum contenta est, nisi etiam secun-
 dum scientiæ suæ præcepta mores vitamque composu-
 erit. Nam si quis philosophiam omnem didicerit, & nõ
 perinde ac illa præcipit, viuat, doctum equidem confi-
 tebor, sapientem negabo. Non cadit vitium in sapien-
 tē, cuius propria est virtus. In hoc fere omnes conueni-
 unt, vt dici sapiens non debeat, nisi qui cunctis præcel-
 lat animi bonis, & tam scientia sit instructus quam p-
 bitate. Summum itaque bonum expetentibus, qd sem-
 per inquirendo philosophi inuenire nunquam potue-
 runt, opus erit eam discere doctrinam, quæ a deo no-
 bis non ab hominibus tradita sit, cum sola verissimum
 ad beatitudinem monstrat iter, & eandemque certissi-
 me polliceatur atque conferat. Neque tamen qui me-
 diocri scientia præditi sunt, a spe beatitudinis excludū-
 tur. Si uis (inquit) ad vitam ingredi, serua mandata. Di-
 uinæ igitur legis tantum quæ ab bene beateque uiuen-
 dum pertinent institutiones nosse, & eas opere psequi,
 satis perfecta est hominis sapientia. Quanquam illius
 perfectior, qui insuper dilargitis rebus modico cōten-
 tus Christum sequitur: & corporis quoque puritatem
 seruat repudiatis connubiis, vt casto domino propius
 accedat meritis castitatis, & centesimum fructum ca-
 piat, trigesimo sexagesimoque relicto. Sed licet perfe-
 ctioris vitæ altior sit beatitudinis gradus, vna tamen
 est beatorum ecclesia, vnum corpus. Quo fit vt ab ista
 sapientia, qua saluamur, ne coniugati quidem excludā-
 tur, si modo quæ iussa sunt, peregerint. Illos autem sa-
 pientiores esse dicimus, quos virtutibus nouimus præ-
 stare, & non scientia solum vel eruditione. Scientia e-
 nim si virtutibus careat, inflat, multumq; doctus & pa-
 rum sapiens nimium sibi arrogat, interdū etiam vitati
 retragari audet, vt se aliqd p̄ ceteris argutius atq; sub-
 tilius inuenisse probet. Quamobrem concludendū est,
 vt longe sit melius pauca scire cum virtute, q̄ absque
 virtute multa. Cæterum scientia ipsa atque eruditio, si
 bñ vtaris, plurimū iuuat: si male, perniciofa est, semper
 que p̄ferenda scientiæ peccatrici rusticitas sc̄tā. Iunge

P hiloso-
 phi

Dan. 11

autem scientiæ virtutem, & iam plenior consummati-
 orque tibi dabitur sapientia, myſteria ſcripturarum in-
 telliges, latentibus ſub literæ velamine ſenſus tibi ape-
 riantur, & cubiculum ſponſi ingreſſus pulchritudine e-
 ius capteris, amore exardeſces, quantoq; illi propius
 acceſſeris paſſibus piſi affectus fidelisq; conſiderationis
 tanto magis ipſo intelligentiæ lumine illuſtraberis, ita
 vt alios quoq; docere valeas, & errantes ad recti viam
 reuocare, & cõtradicentes refellere, & eccleſiam dei ædi-
 ficare, ex quo grande tibi meritum gloriãq; compara-
 bis, iuxta illud. Qui docti fuerint, fulgebunt quaſi splẽ-
 dor firmamenti, & qui ad iuſtitiam erudiunt multos,
 quaſi ſtellæ in perpetuas æternitates. Quid eſt autẽ ſci-
 entia, niſi perfecta veri falſique dignoſcendi ratio: quæ
 cum propria dei ſit, illa quæ ab hominibus eſt, niſi cum
 diuina conueniat, opinio magis dici debet quam ſcien-
 tia. Falli, decipi, errare hominis eſt. In deo iſta non ca-
 dunt. Faceſſant igitur a nobis fallaciõſæ ſtropharum
 argutiæ enthymemataque dialecticorum, non terre-
 nam ſcientiam ſequimur, ſed cœleſtem. Nihil verius, ni-
 hil certius eſſe aſſerimus, quam quod illa continet. Li-
 gnum vitæ eſt iſs qui apprehenderint eam, & qui re-
 nuerit eam beatus. Per hanc enim ad ſummum bonum
 peruenitur, quod ſupra cælum eſſe ignorauerunt illi, q
 ſapientem ſola virtute contentum, ideoque beatũ dix-
 erunt, vbi enim præmia veræ virtutis eſſent neſciebant
 per totam noctem humanæ ſcientiæ laborantes, & ni-
 hil capientes. Sapientiores igitur fuere illis piſcatores
 noſtri, quorum diſciplinam, quam a Chriſto didicerãt,
 & philoſophi Ariopagum relinquentes ſunt ſecuti, &
 ipſi Romani principes contempta idolorum cultura, p
 bauere. Totis enim imperiũ viribus falſorum deõrum re-
 ligionem defenderant, victi autem non armis, ſed eo-
 rum qui cædebantur patientia Chriſtum ſuſceperunt,
 qui ab ipſis prædicatus fuerat. Atq; hæc fuit victoriã
 quæ vicit mundum fides noſtra. Pugnantes non repu-
 gnantibus ceſſere, inermibus armati, & quod mirabi-
 lius eſt, interemptis interemptores. Ab alteris in-

medium prolata Christi religio permanfit, ab alteris tu-
tata idololatria defecit. Et quisnam dicere audet, pro-
fessionis Christianæ scientiam non esse veram, cui tam
potentes inimici, non iam inuiti, sed volentes colla
submittere?

¶ De sciētia diuinitus tradita &
sapiētis officio. Caput III.

Hæc est scientia, quam a nobis exigit dominus,
dicens. Misericordiam volui & non sacrificiū,
& scientiam dei plusquam holocaustum. Hanc
ipsam autem dei scientiam a se peti iubet, cum ait: Si
quis sitit, veniat ad me & bibat. Et ego sum ostium,
inquit, per me si quis introierit, saluabitur. Non est ita
que aditus ad beatitudinem, nisi per scientiam diuini-
tus nobis traditam. Ceteræ omnes scientiæ vanæ sunt
nemo enim per illas efficitur beatus, quiq; ipsis nitit,
hominum opinionibus pendet, & certam vitæ viā, pr-
sus ignorat. Quis em̄ nouit filium nisi p̄, vel p̄rem nisi
filius, & cui voluerit fili⁹ reuelare? Vñ & Petro Ch̄m
confitenti idem r̄ndit: Beatus es Simon bar Iona, quia ca-
ro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus qui in cæ-
lis est. Deicit autem ut qui homini quem formauit,
beatitudinem dare decreuerat, doctrinæ quoque esset
autor, per quam beatitudo ip̄a acquiri posset. Incassum
igitur laborarunt omnes philosophorū scholæ, omnes
mundi sapientes, ut veram de deo scientiam per se ipsi
inuenirent, si non alius quam deus debuit illam homi-
ni monstrare, sicut & fecit. Sed non est satis eam didi-
cisse, nisi q̄ p̄cipiunt fecerimus, beati esse non possum⁹.
Neq; enim viam qua ad cælū itur, nosse, sed cū noueris,
per eā ingredi sapientis est. Quinimmo tanto nequius
peccat, q̄to quis inter bonum malumq; discernere ple-
nus didicit. Sit igitur in te sanctarum scientia scriptu-
rarum, sed ita ut non desint, quas illa commendat vir-
tutes, & absint vitia quæ detestatur. Hoc si præstite-
ris, vere te sapientem esse scias, ac beatum fore cum
hinc decesseris credas, atq; tunc demum & scientia,

Osee. 6

Iohan. 7

Ioh. 10

Mat. 16.

Philoso-
phi